

Domsagohistorik

Sundsvalls tingsrätt

Text: Elsa Trolle Önnerfors

Sundsvalls tingsrätt

Mellan åren 1673 och 1878 utgjorde hela Medelpad en enda domsaga, som i sin tur till en början var uppdelad i tolv tingslag. Under 1710-talet minskade dock antalet tingslag till sju. Dessa var: Skön, Ljustorp, Indal, Njurunda, Torp, Tuna och Selånger.¹ De tre sistnämnda tingslagen bröts ut ur jurisdiktionen från och med 1879, och bildade en egen domsaga under namnet Medelpads västra domsaga. De övriga tingslagen samlades samtidigt i den nybildade Medelpads östra domsaga.²

Medelpads västra domsaga

Från slutet av 1760-talet fram till 1868 höll Torps tingslag ting omväxlande i Brogsjö och Torp. De tingsställen som användes var bland annat Västanå, Gubbyn, Sillre, Vissland, Byn samt gästgiverierna i Borgsjöbyn, Backen och Ålsta. Från och med 1868 fick tingslaget en ordinarie tingsplats i Hammar där tingslaget införskaffat ett eget tingshus. Tingshuset användes fram till och med 1913 (se nedan).³

Tuna tingslag höll från slutet av 1760-talet fram till 1836 ting omväxlande i Tuna och Stöde. I Tuna användes gästgiveriet i Vattjom som tingshus. Även i Stöde hölls tingen på ett gästgiveri, närmare bestämt gästgiveriet i Källsta, även kallat Baggnäsgråden. Mellan åren 1837 och 1859 höll alla ting utom ett i trakten kring Tuna, bland annat i Vattjom, Hällsjö, Runsvik och på prästgården i Tuna. Från slutet av 1850-talet hölls vissa ting återigen i Stöde. Österlo, Attmarby, Nedansjö och skolan i Tuna omnämnds som tingsplatser. Från och med hösten 1887 flyttades samtliga ting till Erik Andreas Wattstens gård som låg bredvid gästgiveriet i Vattjom. Vattjom blev nu tingslagets ordinarie tingsställe. I slutet av 1890-talet uppfördes slutligen ett nytt tingshus i Vattjom, och detta hus var i bruk som domstolslokal fram till 1914 (se nedan).⁴

Selångers tingslag höll från andra hälften av 1700-talet ting omväxlande i Selånger och Sättna. Det fanns inga särskilda tingshus utan förhandlingar hölls på gästgiverigårdarna i Kungsgården och Kovland. Mellan åren 1790-1800 samt 1804-1811 var Kungsgården det enda tingsstället för tingslaget. Från 1812 och fram till 1823 alternerade tingen igen, denna gång mellan Kungsgården och Solum. Därefter kom en period då tingslaget inte hade något fast tingsställe utan ting hölls på flera olika platser. Detta pågick fram till 1860-talet och de tingsplatser som omnämndes var bland annat Kungsgården, Kovland och Nävsta. I Nävsta hölls tingen till en början i dåvarande häradsdomaren Lundins gård. Därefter fick Nävsta gamla skola fungera som tingshus. Från slutet av 1860-talet fick dock tingsplatserna en mer stadigvarande karaktär. De tingsställen som var i bruk fram till tingslagsreformen 1914 var Nävsta (1867-1882), Kovland (1883-1889), Östanå (1890-1904) samt Silje (1904-1913).⁵

Från och med 1914 slogs de tre tingslagen i den västra domsagan samman till ett enda tingslag. Den gemensamma tingsplatsen placerades i Sundsvall, och de gamla tingsställena och tingshusen övergavs.⁶ I samband med reformen uppfördes nämligen 1913-1914 ett nytt tingshus i Sundsvall. Tingshuset, ritat av Stockholmsarkitekten F. B. Wallberg, låg vid Västra Allén och var en tvåvåningsbyggnad i rött tegel. Tingshuset var i bruk fram till årsskiftet 1965-1965.

¹ Almquist, 1954, s. 429.

² Bihang till SFS 1878 nr 25 s. 2.

³ Kramer, 1948 s. 30ff.

⁴ Kramer, 1948 s. 30ff.

⁵ Kramer, 1948 s. 30ff.

⁶ SFS 1913:32.

Medelpads östra domsaga

I Medelpads östra domsaga ingick Sköns, Ljustorps, Njurunda och Indals tingslag.

Sköns tingslag höll från 1700-talet och en lång tid framåt ting i ett kombinerat tingshus och gästgiveri i Färsta.⁷ Tingsstället flyttades till Ljusta mellan åren 1879 och 1924. Tingen höll på Näslundska gården. Gården brann ned 1925, samma år som Sköns tingslag flyttade sin tingsplats in till Sundsvall.

Ljustorps tingslag hade under perioden 1876-1907 sin tingsplats i Näset, som låg någon kilometer från Hässjö kyrka. Gästgiveriet fungerade som domstolslokal fram till sommaren 1907 då byggnaden delvis förstördes en mordbrand. Efter branden flyttades tingsstället till en bondgård (idag riven) i Krigsbyn, som låg bara några kilometer från Hässjö. Krigsbyn fungerade som tingsställe fram till 1925 då tinget flyttades till Sundsvall (se nedan).

Njurunda tingslag hade sitt tingsställe i Njurunda fram till 1924. Det kunde också förekomma att tingen hölls på andra platser. På 1600-talet hölls tingen vanligtvis i sockenstugan i Njurunda som var belägen på kyrkmon invid gamla kyrkan. Sockenstugan brann ned 1870 efter ett blixtnedslag. 1844 uppfördes ett tingshus i Njurunda som även inrymde socknens första folkskola. Tingshuset låg inom samma område som sockenstugan, det vill säga i närheten av kyrkan. Huset revs 1971.

De tre ovannämnda tingslagen slogs samman till ett gemensamt tingslag från och med 1925. Det nya tingsstället för Njurunda, Sköns och Ljustorps tingslag var beläget i Sundsvall.⁸ Tingen hölls i ett nybyggt tingshus (uppfört 1924-25) på Floragatan inne i Sundsvall. Tingshuset låg inte långt ifrån västra domsagans tingshus och stadens kyrka. Byggnaden fungerade som domstolslokal fram till 1974 (se nedan).

Indals tingslag höll ting i trakten kring Indal. Mellan åren 1876 och 1878 var Häre tingsplats, men året därpå (1879) flyttades tingen till Micksäter i en byggnad som alltjämt finns kvar. 1888 flyttades tingsstället till Byn, Liden. Det första tingshuset, som var i bruk 1888-1900, finns inte längre kvar. Omkring 1900 uppfördes dock ett nytt tingshus i Liden. Detta hus var i bruk fram till 1925 då Indals tingslag flyttade sina förhandlingar till det nya tingshuset i Sundsvall, trots att tingslaget fortfarande var självständigt. 1936 slogs emellertid även Indals tingslag samman med Njurunda, Sköns och Ljustorps tingslag.⁹

Rådhusrätter

Staden Sundsvall låg under rådhusrätt. Sundsvall hade fått stadsprivilegier 1624. Den äldsta rådstugan uppfördes i slutet av 1620-talet och var belägen i de äldsta delarna av staden. När staden flyttades längre österut (till sitt nuvarande läge) på 1650-talet placerades rådhuset på ett torg som anlades nordost om Östra tjärnen. Rådhuset var en timmerbyggnad uppförd i en och en halv våning. Byggnaden brändes ned av ryska trupper 1721. När rådhuset skulle återuppföras fick det en ny placering mellan nuvarande Kyrkogatan och Rådhusgatan. 1728 stod det nya rådhuset i trä klart. Även denna byggnad kom att förstöras i en brand, närmare bestämt 1764. I väntan på ett nytt rådhus höll rådhusrätten sina förhandlingar i provisoriska lokaler fram till 1778 då staden köpte P. G. Fahnehjelm's gård som var belägen vid dåvarande Rådhusstorget. Egentligen hade man planer på att uppföra ett nytt hus i sten men av detta blev intet. Gården fungerade som rådhus fram till 1803 då byggnaden brann ned. Fyra år senare (1807) köptes Andra Forsstedts d y gård vid nuvarande

⁷ Olsson, 1950, s. 60.

⁸ SFS 1924:95.

⁹ SFS 1935:539.

Stora torget och gjordes om till rådhus. Huset inrymde även auktionskammare, arrest och uppborðslokal. Med tiden blev huset omodernt och man återupptog den gamla tanken på uppföra ett rådhus i sten. I början av 1860-talet beslutades att ett kombinerat rådhus och hotell skulle uppföras. Det nya stadshuset, som det kom att kallas, kunde invigas i januari 1868. Stadshuset skadades i den stora stadsbranden 1888, men reparerades under åren 1889-1891 då bland annat lokalerna omdisponerades.¹⁰ I väntan på att reparationerna skulle bli färdiga inrymdes rådhuset i allmänna läroverkets byggnad som hade klarat sig oskadd i branden. I läroverket inhystes även stadsfullmäktige, polisen samt några av stadens banker.¹¹

Hovrätten för Nedre Norrland

1948 inrättades Hovrätten för Nedre Norrland i Sundsvall. Inrättandet ägde rum i samband med att den nya Rättegångsbalken trädde i kraft. Före rättegångsreformen hade rättegångsförfarandet i hovrätterna i huvudsak varit skriftligt, men efter 1948 blev förfarandet till största delen muntligt. För att parterna inte skulle få orimligt långa resvägar inrättades därför två nya hovrätter i Sundsvall och Göteborg 1948 (Övre Norrland hade fått en egen hovrätt i Umeå 1936). Tidigare låg Norrland under Svea hovrätts jurisdiktionsområde. I samband med inrättandet av den nya hovrätten uppfördes en ny domstolsbyggnad inne i centrala Sundsvall. Huset stod klart i april 1948 och låg vid Bünsowska tjärn, inte långt ifrån tingshusen för Medelpads östra och västra domsagor. Med tiden uppkom lokalbrist och därför uppfördes en tillbyggnad till det ursprungliga huset 1994. Idag omfattar hovrättens domkrets Gävleborgs, Västernorrlands och Jämtlands län.¹²

Utvecklingen under andra hälften av 1900-talet

Från slutet av 1940-talet hade den offentliga sektorn, och därmed kommunerna, fått allt fler uppgifter: skolan byggdes ut, socialvården och bostadsbyggande likaså, för att inte glömma all teknisk service i form av el, avlopp och vatten. I början av 1950-talet genomfördes den så kallade storkommunreformen, och de allra minsta kommunerna försvann. Syftet med reformen var skapa logiska och rationella kommunindelningar. De borgerliga kommunerna skulle vara så pass stora att de kunde erbjuda den service som samhället kunde förvänta sig. Även domsagoindelningen påverkades av kommunförändringarna, och rationaliserades.¹³

Från och med 1965 slogs Medelpads östra och västra domsagor samman till Medelpads domsaga. Det gemensamma tingsstället placerades i Sundsvall.¹⁴ Tingshuset på Västra Allén övergavs, och den nya domsagan höll alla förhandlingar i tingshuset på Floragatan. Ytterligare reformer genomfördes på 1960- och 70-talen, då bland annat det gamla stadsbegreppet försvann. 1965 förstatligades rådhusrätterna. I början av 1970-talet trädde även den nya underrättsreformen i kraft. Häradsrätterna och rådhusrätterna försvann och ersattes av tingsrätter. Tingshusbyggnadsskyldigheten upphörde vid samma tidpunkt. 1971 bildades Sundsvalls tingsrätt respektive Medelpads tingsrätt, båda med tingsställe i Sundsvall.¹⁵ Det dröjde dock inte längre än till 1972 innan Medelpads tingsrätt upphörde, och domsagan slogs samman med Sundsvalls

¹⁰ Persson, 1994, passim.

¹¹ *Norrland brinner!* 1988, s. 25.

¹² *Hovrätten för Nedre Norrland*, Jönköping 2000, passim.

¹³ Från och med 1952 omfattade Medelpads västra domsaga Haverö, Borgsjö, Torps, Stöde, Selångers, Tuna och Attmars landskommuner samt Ånge köping. I Medelpads östra domsaga ingick Njurunda, Alnö, Hälsjö och Indal-Lidens landskommuner samt Sköns och Timrå köpingar (SFS 1950:458).

¹⁴ SFS 1964:774. Samma år överfördes även Sköns köping, samt landskommunerna Alnö och Selånger i judiciellt hänseende till Sundsvalls stad från Medelpads östra och västra domsagor.

¹⁵ Koncept från Justitiedepartementet till Hovrätten för Nedre Norrland angående judiciell indelning i Västernorrlands län (1970, nummer ???). Sundsvalls tingsrätts domkrets omfattade 1971 Sundsvalls kommun. I Medelpads tingsrätts domkrets ingick Timrå, Ånge, Indals-Lidens, Matfors, Njurunda samt Stöde kommuner.

domsaga.¹⁶ Tingsrätten flyttade 1975 in i det nuvarande tingshuset Storgatan. Tingsrätten sammanbinds genom en glasgång med bland annat åklagarmyndigheten, polisen och hovrätten, och bildar därigenom ett så kallat rättscentrum.

Sundsvalls tingsrätt

Tingsrättens jurisdiktionsområde

Sundsvalls kommun

Timrå kommun

Ånge kommun

Torps tingslag¹⁷

Domsagotillhörighet:	1673-ca 1710	Med Skön, Ljustorps, Indals, Njurunda, Tuna, Selånger, Liden, Hässjö, Borgsjö, Stöde och Attmar ¹⁸ tingslag (Medelpads domsaga)
	ca 1710-1878	Med Skön, Ljustorp, Indals, Njurunda, Tuna och Selånger tingslag (Medelpads domsaga)
	1879-1913	Med Tuna och Selångers tingslag (Medelpads Västra domsaga)
	1914-1970	Egen domsaga (Medelpads Västra domsaga)

Tingsplatser:	1879-1913	Hammar
	1914-	Sundsvall

Häradshövdingar:

Erik Teet	1680-1691
Mauritz Björner	1691-1730
Carl Mauritz Björner	1730-1763
Abraham Enagrius	1763-1783
Erik Tryggdahl	1783-1792
Augustin Lidström	1792-1815
Johan Petter Lund	1815-1832
Fredrik Johan Forssius	1833-1865
Gustaf Ulrik Bergmanson	1866-1882
Arvid Leonard Sjöberg	1883-1901
Ivar Peterson Ernberg	1901-1905
Herman Fredrik Swedborg	1905-1926
Hans Gustaf Forsberg	1927-1929
Ingemar Kramer	1930-1950
Erik Wilhelm Zacharias Göransson	1950-

¹⁶ SFS 1971:330. Efter ytterligare kommunreformer på 1970-talet omfattar Sundsvalls tingsrätts domkrets idag Sundsvalls, Timrå och Ånge kommuner (SFS 1973:740 samt 1982:996).

¹⁷ Sammanslogs 1914 med Torp och Selånger till ett tingslag.

¹⁸ Attmar tingslag upphörde 1688.

Tunas tingslag¹⁹

Domsagotillhörighet:	1673-ca 1710	Med Skön, Ljustorps, Indals, Njurunda, Torp, Selånger, Liden, Hässjö, Borgsjö, Stöde och Attmar ²⁰ tingslag (Medelpads domsaga)
	ca1710-1878	Med Skön, Ljustorp, Indals, Njurunda, Torp och Selånger tingslag (Medelpads domsaga)
	1879-1913	Med Torp och Selångers tingslag (Medelpads Västra domsaga)
	1914-1970	Egen domsaga (Medelpads Västra domsaga)

Tingsplatser:	1879-1913	Vattjom
	1914-	Sundsvall

Häradshövdingar:

Erik Teet	1680-1691
Mauritz Björner	1691-1730
Carl Mauritz Björner	1730-1763
Abraham Enagrius	1763-1783
Erik Tryggdahl	1783-1792
Augustin Lidström	1792-1815
Johan Petter Lund	1815-1832
Fredrik Johan Forssius	1833-1865
Gustaf Ulrik Bergmanson	1866-1882
Arvid Leonard Sjöberg	1883-1901
Ivar Peterson Ernberg	1901-1905
Herman Fredrik Swedborg	1905-1926
Hans Gustaf Forsberg	1927-1929
Ingemar Kramer	1930-1950
Erik Wilhelm Zacharias Göransson	1950-

Selångers tingslag²¹

Domsagotillhörighet:	1673-ca 1710	Med Skön, Ljustorps, Indals, Njurunda, Tuna, Torp, Liden, Hässjö, Borgsjö, Stöde och Attmar ²² tingslag (Medelpads domsaga)
	ca1710-1878	Med Skön, Ljustorp, Indals, Njurunda, Tuna och Torps tingslag (Medelpads domsaga)
	1879-1913	Med Tuna och Torps tingslag (Medelpads Västra domsaga)
	1914-1970	Egen domsaga (Medelpads Västra domsaga)

Tingsplatser:	1879-1913	Silje
	1914-	Sundsvall

¹⁹ Sammanslogs 1914 med Torp och Selånger till ett tingslag

²⁰ Attmar tingslag upphörde 1688.

²¹ Sammanslogs 1914 med Tuna och Torps till ett tingslag.

²² Attmar tingslag upphörde 1688.

Häradshövdingar:

Erik Teet	1680-1691
Mauritz Björner	1691-1730
Carl Mauritz Björner	1730-1763
Abraham Enagrius	1763-1783
Erik Tryggdahl	1783-1792
Augustin Lidström	1792-1815
Johan Petter Lund	1815-1832
Fredrik Johan Forssius	1833-1865
Gustaf Ulrik Bergmanson	1866-1882
Arvid Leonard Sjöberg	1883-1901
Ivar Peterson Ernberg	1901-1905
Herman Fredrik Swedborg	1905-1926
Hans Gustaf Forsberg	1927-1929
Ingemar Kramer	1930-1950
Erik Wilhelm Zacharias Göransson	1950-

Sköns tingslag²³

Domsagotillhörighet:	1673-ca1710	Med Ljustorps, Indals, Njurunda, Torp, Tuna, Selånger, Liden, Hässjö, Borgsjö, Stöde och Attmar ²⁴ tingslag (Medelpads domsaga)
	ca1710-1878	Med Ljustorp, Indals, Njurunda, Torp, Tuna och Selångers tingslag (Medelpads domsaga)
	1879-1924	Med Ljustorp, Indals och Njurunda tingslag (Medelpads Östra domsaga)
	1925-1935	Med Indals tingslag (Medelpads Östra domsaga)
	1936-1970	Egen domsaga (Medelpads Östra domsaga)

Tingsplatser:

1879-1924	Ljusta
1925-	Sundsvall

Häradshövdingar:

Erik Teet	1680-1691
Mauritz Björner	1691-1730
Carl Mauritz Björner	1730-1763
Abraham Enagrius	1763-1783
Erik Tryggdahl	1783-1792
Augustin Lidström	1792-1815
Johan Petter Lund	1815-1832
Fredrik Johan Forssius	1833-1865
Gustaf Ulrik Bergmanson	1866-1878
Axel Herman Ölander	1879-1900
Carl Emanuel Bengtsson	1901-1931
Ragnar Fridolf Petré	1932-1938
Folke Rudewall	1939-1944
Knut Lis Elliot	1944-1947

²³ Sammanslogs 1925 med Ljustorp och Njurunda och 1936 med Indal till ett tingslag.

²⁴ Attmar tingslag upphörde 1688.

Nils Gustaf Olof Fröding

1948-

Ljustorps tingslag²⁵**Domsagotillhörighet:**

1673-ca1710	Med Skön, Indals, Njurunda, Torp, Tuna, Selånger, Liden, Hässjö, Borgsjö, Stöde och Attmar ²⁶ tingslag (Medelpads domsaga)
ca1710-1878	Med Skön, Indals, Njurunda, Torp, Tuna och Selångers tingslag (Medelpads domsaga)
1879-1924	Med Skön, Indals och Njurunda tingslag (Medelpads Östra domsaga)
1925-1935	Med Indals tingslag (Medelpads Östra domsaga)
1936-1970	Egen domsaga (Medelpads Östra domsaga)

Tingsplatser:

1879-1924	Krigsbyn
1925-	Sundsvall

Häradshövdingar:

Erik Teet	1680-1691
Mauritz Björner	1691-1730
Carl Mauritz Björner	1730-1763
Abraham Enagrius	1763-1783
Erik Tryggdahl	1783-1792
Augustin Lidström	1792-1815
Johan Petter Lund	1815-1832
Fredrik Johan Forssius	1833-1865
Gustaf Ulrik Bergmanson	1866-1878
Axel Herman Ölander	1879-1900
Carl Emanuel Bengtsson	1901-1931
Ragnar Fridolf Petré	1932-1938
Folke Rudewall	1939-1944
Knut Lis Elliot	1944-1947
Nils Gustaf Olof Fröding	1948-

Njurunda tingslag²⁷**Domsagotillhörighet:**

1673-ca1710	Med Ljustorps, Indals, Skön, Torp, Tuna, Selånger, Liden, Hässjö, Borgsjö, Stöde och Attmar ²⁸ tingslag (Medelpads domsaga)
ca1710-1878	Med Ljustorp, Indals, Skön, Torp, Tuna och Selångers tingslag (Medelpads domsaga)
1879-1924	Med Ljustorp, Indals och Sköns tingslag (Medelpads Östra domsaga)
1925-1935	Med Indals tingslag (Medelpads Östra domsaga)
1936-1970	Egen domsaga (Medelpads Östra domsaga)

²⁵ Sammanslogs 1925 med Skön och Njurunda samt 1936 med Indal till ett tingslag.

²⁶ Attmar tingslag upphörde 1688.

²⁷ Sammanslogs 1925 med Skön och Ljustorp till ett tingslag samt 1936 med Indal till ett tingslag.

²⁸ Attmar tingslag upphörde 1688.

Tingsplatser:	1879-1924	Kyrkmon
	1925-	Sundsvall

Häradshövdingar:

Erik Teet	1680-1691
Mauritz Björner	1691-1730
Carl Mauritz Björner	1730-1763
Abraham Enagrius	1763-1783
Erik Tryggdahl	1783-1792
Augustin Lidström	1792-1815
Johan Petter Lund	1815-1832
Fredrik Johan Forssius	1833-1865
Gustaf Ulrik Bergmanson	1866-1878
Axel Herman Ölander	1879-1900
Carl Emanuel Bengtsson	1901-1931
Ragnar Fridolf Petré	1932-1938
Folke Rudewall	1939-1944
Knut Lis Elliot	1944-1947
Nils Gustaf Olof Fröding	1948-

Indals tingslag²⁹

Domsagotillhörighet:	1673-ca1710	Med Ljustorps, Skön, Njurunda, Torp, Tuna, Selånger, Liden, Hässjö, Borgsjö, Stöde och Attmar ³⁰ tingslag (Medelpads domsaga)
	ca1710-1878	Med Ljustorp, Skön Njurunda, Torp, Tuna och Selångers tingslag (Medelpads domsaga)
	1879-1924	Med Skön, Ljustorp och Njurunda tingslag (Medelpads Östra domsaga)
	1925-1935	Med Skön, Ljustorp och Njurunda tingslag (Medelpads Östra domsaga)
	1936-1970	Egen domsaga (Medelpads Östra domsaga)

Tingsplatser:	1925-1935	Byn
	1936-	Sundsvall

Häradshövdingar:

Erik Teet	1680-1691
Mauritz Björner	1691-1730
Carl Mauritz Björner	1730-1763
Abraham Enagrius	1763-1783
Erik Tryggdahl	1783-1792
Augustin Lidström	1792-1815
Johan Petter Lund	1815-1832
Fredrik Johan Forssius	1833-1865
Gustaf Ulrik Bergmanson	1866-1878
Axel Herman Ölander	1879-1900

²⁹ Sammanslogs 1936 med Skön, Ljustorp och Njurunda till ett tingslag.

³⁰ Attmar tingslag upphörde 1688.

Carl Emanuel Bengtsson	1901-1931
Ragnar Fridolf Petré	1932-1938
Folke Rudewall	1939-1944
Knut Lis Elliot	1944-1947
Nils Gustaf Olof Fröding	1948-

Litteratur

Almquist, Jan Eric: *Lagsagor och domsagor i Sverige med särskild hänsyn till den judiciella indelningen*, Del 1, Stockholm 1954,

Kramer, "Från stad och bygd i Medelpad" i *Ett och annat om och från gamla tingsställen i Medelpads västra domsaga*", 1948

"*Norrland brinner! en beskrifning öfver eldsvådorna i Sundsvall, Umeå m. fl. ställen några anteckningar af ett ögonvittne*", Sundsvall 1988

Olsson, Reinhold: *Ur Skönsbygdens historia*, Sköns hembygdsförening Sundsvall 1947

Svedberg, Mattias Oskar Johannes *Från gamla Skön del 2*, Sundsvall 1950

Persson, Helena och Anders Stjernberg *Sundsvalls stadshus: Från rådstuga till stadshus genom fyra sekler*. Sundsvall: Sundsvalls museum, 1994